

Oglasi, pripodana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglaš. itd. šalju se naputnicom ili položnicom pošt. stacionice u Beču na administraciju lista u Puli.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odgovarajućem u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše „Reklamacija“.

Cekovnog računa br. 847849.
Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu miše stvar, a nesloga sve pokvari.“ Narodna poslovica.

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju i nepodpisani ne tiskaju, a nefrankirani ne primaju.
Preplatna za poštarinom stoji: 10 K u obliku S K za sjajbe } na godinu ili K 5 - odn. K. 2-50 na pol godine
Izvan carine više poštarina. Plaća i utičaje se u Pall.

Pojedini broj stoji 10 h., zastali 20 h., koji u Puli, toliko izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u Tiskari J. Krmpotić i drug. (Via Sissano), kamno neka se naslovljuju sva pisma i preplate.

Odgovorni urednik i izdavaatelj Josip Hain. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu. (Via Chiozza 8).

Nezahvalan posao.

Danas smatraju takozvani socijalisti i nazovi-liberalci grada Pule svojim najvećim i najpogiblijim protivnikom pred. g. Adama Zanetti-a, prepošta sustolnoga kaptola iztoga grada. Oni, jedni i drugi zaboravivši za čas na jednake im mrzke Slavene grada i občine puljske, te se spuštaju složno u borbu proti rečenom svećeniku.

Zašto ta borba — pitati će mnogi — proti jednoj osobi i to proti svećeniku talijanske krvi, uzgoja i čuvstovanja?

Prije nego li odgovorimo na ovo pitanje, valja nam se vratiti nešto natrag i osvrnuti se na dosadašnje djelovanje toga gospodina.

Nadamo se, da nam neće zamjeriti, što iznašamo poznate činjenice na vidjelo, puštajući na stran sve ono, što amo ne spada.

Rođen u furlanskom dielu Gorisko-Gradiške, svrši vrlo dobrim uspjehom njemačku gimnaziju u Gorici, te stupi u tamnoče središnje sjemenište četeš u sebi dovoljno zvanje za svećenički stališ. Po dovršenju naučih bijaše poslan u svoju domovinu — Furlaniju, da tamo započne svoje teško zvanje.

Upoznav za rana velika siromaštvo svojih zemljaka, njihovom neukosti i zapuštenosti s jedne strane, a s druge njihovu odvisnost od bogatih posjednika, većinom sve samih talijanskih nazovi-liberalaca, započe smišljati i snovati, kako bi duševno i gospodarstveno pridignao zanemarene, ali dobre i poštene Furlane. On udari prvi u onih stranah temelj pučkoj organizaciji na temelju kršćanskih načela.

Kao najboljeg govornika austrijske Furlanije, radina, skromna i poštovna muža, zavole ga iskreno njegovi zemljaci, osobito siromašno poljodjeljsko pučanstvo i mlađe svećenstvo, koje se povede za njim.

Za mlada postane župnikom-dekanom u Terzu, gdje je stao po selima svoje de-

kanije ustanavljati posujilnice i štedionice po Raifeisenovom sustavu, konsumne zadruge, gospodarska društva, čitaonice itd. Na taj način povuče brzo za sobom svećenstvo, pak učiteljstvo i veći dio svoga naroda. Iz zahvalnosti i zbog njegovih vrлина izabraše ga izvanjske občine Furlanije za prošlo šestogodišće u carevinsku vice, gdje se je pridružio talijanskom klubu. U parlamentu se nije mnogo izlicao, jedno što nije imao za to prave prilike i drugo, što se nije čutio u svojem klubu kao doma.

Dok je on boravio u Beču, započe u gradu Gorici svoje djelovanje po njegovih načelih drugi mladi talijanski svećenik, profesor bogoslovja g. dr. Faidutti, danas prepošt stolnoga kaptola u Gorici. Ovaj stado širiti svoj djelokrug i izvan grada Gorice, osobito među konservativnim i pobožnim pučanstvom Furlanije. Tim se je našao sa g. Zanetti-em na istom polju rada, te je hodio dapače ovomu preuzeti vodstvo. Na koji svećenstvo, toli pučanstvo onoga kraja odbiše svako izvanjsko uplitanje u njihove domaće poslove.

Pokojni kardinal Missia volio je vrlo g. Zanetti-a kao uzorna svećenika i izvrstan organizatora, pa je, reč bi, njegova suparnika g. Faidutti-a pozvao na red. Ali ovaj nehtjede odustati od započelog rada u Furlaniji, gdje ga je tamnošnja aristokracija birala u zemaljski sabor proti g. Zanetti-u, nazirući u ovom pogibljiva protivnika na čelu domaće s-ljačtva.

Prigodom posljednjih izbora za carevinsko vicee proglasilo je talijansko katoličko-političko društvo „Circolo cattolico“ u Gorici kandidatom za izvanjske občine Furlanije dra. Faidutti-a i nepitajući za privolu samih izbornika. Da nedodje do razdora, hotio je Zanetti svoju kandidaturu napustiti, nu njegovi izbornici nehtjede na to pristati. Kod izbora padose oba katolička kandidata te bijaše izabran bogataš Antonelli, liberalac od pete do glove, i to pomoću glasova pristasaš dra. Faidutti-a!

A tu bijaše i naš Ivan vitez Trnski — i on bijaše među preporoditeljima naroda našega i on je „pomogao gojiti i milovati zdravo stablo hrvatske narodnosti, da je moglo iz onako situšna sjemena ponarasti onako golemo...“

Pjesmom: zanosnom, žarkom, oduševljenom pjesmom radio je on oko probudjenja narodne svijesti. A ta je pjesma dolazila iz srca, pa je i za to ravno silazila k srcu i time neposredno poslizavala uzvišenu svrhu svoju.

Ivan vitez Trnski slavio je sve, što je naše. I zemlju našu i naše more, naše gore, naša mjesta, rieke naše; on je slavio glasovite ljude rođa našega, počeo u boj, njemao hvalu velikomu Banu... A nada sve slavio je on naše dike, dobre i krasne kćeri naroda našega — dične naše Hrvatice... U tim pjesmama, u žarkim svojim „Krišćanicama“ prikazuje nam on redoljubnu hrvatsku djevicu i pjeva:

„Oj rode mi mili, dragi!
I teb' ptice pjevale bi,
Da što više Tvorac blagi
Kćeri takvih dade tebi — —“

Govoljen tim razdorom u vlastitoj stranci, odlučio Zanetti prihvatiti poziv svog bivšeg profesora i sadašnjeg biskupa u Poreču, presvj. g. Flappa, da podje u njegovu biskupiju, i to na častno mjesto prepošta sustolne crkve u Puli, koje osta izpražnjeno po smrti pok. prepošta Deceleve.

Neki misle, da ga je biskup Flapp pozvao navlaš za to u svoju biskupiju, da razvije i tuj svoj organizatorski program na temelju kršćanskom, nu tomu je teško vjerovati, jer je presvj. biskup stalno znao, da neima za to smisla njegovo svećenstvo i da bi se tomu uzprotivila vladajuća nazovi-liberalna svojta Istre najžešće.

Bilo ovako il onako, prepošt Zanetti dao se je odmah na posao u gradu Puli, ali je takodjer odmah našao na odpor ne samo među nazovi-liberalnom strankom već i među takozvanim socijalisti, koji bi bili morali znati, da on kani posvetiti svoje sile nižim slojevom pučanstva, trpećemu i stradaljućemu radništvu i seljačtvu. On je valjda bio na odpor pripravan, ali nije stalno očekivao, da će ga poslušati na ciedilu i talijansko svećenstvo. I ipak je doživio i to razočaranje. Danas je on bogatiji za jedno izkustvo i to za veoma gorko izkustvo. On znađe sada, da je u Istri silnija gospodarska kamora, nego li u Gorickoj i da se većinom sa sadašnjeg talijanskog svećenstva nemože ništa poduzeti na korist crkve i u prilog njegove kršćanske organizacije, jer je ta većina u liberalnom taboru i odvisna od gospodarske kamore.

Prepošt Zanetti osvjedočio se je u Puli, da je gorka istina ono, što veli „Glas tirolskoga klera“, da je naimo talijansko svećenstvo Istre velikom većinom „izluznut limun“ (limone spremuto). On se je morao o tomu uvjeriti na raznih sastancih sa svećenstvom, osobito na onih u Kopru i u Rovinju.

Još kao zastupnik na carevinskom viceu bio je došao g. Zanetti jednom u Trst, da uztradi oko sloge i skupnog rada

Tako je eto Ivan vitez Trnski radio za sreću hrvatskoga naroda, pa u njemu nije ni sada ni kao 88-godišnjem starcu utrnula sveta vatra — majka drage pjesme — on i sada u tako visokoj dobi znađe dati maha svome zanosu, te gotovo mladenačkim zanosom opjeva dobre čine i vrijedne ljude.

Pa ni drugačije ne miruje on. Ta koliko je od onda, kada ga vidjesmo na čelu dvaju naših književnih društava? A s kakovim je uspjehom vrsio i tu uzvišenu svoju čast, to zna svak, tko se zanima našim književnim prilikama! S ponosom može hrvatski narod da gleda u toga svoga velikana, u tu svietlu zvijezdu pjesme naše — u slavnoga i velikoga Ilirca!...

A mi istarski Hrvati? Kao Hrvati imamo istu dužnost kao i ostala naša braća, da se privijemo k srcu starcu-pjesniku, a kao Istrani imademo k tome i inih dobrih razloga i važnih obveza.

Ivan vitez Trnski je naimo u doba, kad se u hrvatskom svietu naša Istra jedva i spominjala, pjevao pjesme i pisao pripoviesti, u kojima je slavio našu tužnu a tako liepu

svoga talijanskoga svećenstva Istre, Trsta i Goricke. Pak što je doživio? Osvjedočio se je na vlastite oči, da je većina tog svećenstva ultranacionalna i da neima ni volje ni odlučnosti a da se suprotstavi židovskom liberalizmu. Otišao je razočaran i ozlovoljen, pustiv svakomu neka radi što i kako hoće. On je mislio, da je rečeno svećenstvo poput furlanskoga svećenstva, koje čuli patriotično i stoji na strani prošloga puka proti gospod-koj kamori. Ali se je ljuto prevario.

Prepošt Zanetti, bistar, živav, radin i uztrajan, nije klonuo duhom ni u Puli zbog odpora tobožnjih liberalaca i njihovih saveznika, tobožnjih spasitelja trpećeg ljudstva, ali on će teško, vrlo teško uspjjeti sam i goloruk proti silnom protivniku, kojega podupire svuda i u svemu vladajući sustav u Primorju. On se nada, da će moći uzgojiti mlađe svećenstvo u svojem duhu i u svojih načelih, pak da će s takovim svećenstvom i sa narodom stupiti odlučno i otvoreno u borbu proti kamori. Mi mu želimo iskreno dobru sreću, ali ga moramo upozoriti na jednu okolnost, a ta je, da se ta njegova buduća nada uzgoja na gimnazijah i u raznih malih i velikih sjemeništih u posve protivnom duhu i pravcu, nego li on to želi, te da će mu se po svojoj prilici i ta nada izjaloviti. Osim toga morao bi znati g. Zanetti, da je u Istri i u samoj njegovoj biskupiji većina pučanstva naše krvi i našega jezika i da valja svakomu, koji želi provesti kršćansku organizaciju u našoj pokrajini, računati i s tom činjenicom, inače biti će mu svaki trud uzaludan.

Prije nego li zaključimo ove redke, želimo upozoriti preč. g. Zanetti-a još na jednu važnu činjenicu.

Novi tršćansko-koparski biskup presvj. g. Nagel sazivlje često svećenstvo grada Trsta i okolice na takozvane konferencije, na kojih se razpravlja o raznih pitanjih, tičućih se crkve i svećenstva. Na jednoj od tih konferencijah stavio je g. biskup na prisutne pitanje, nebi li se dalo pro-

zvelju. Tako je i u pripoviesti njegovoj „Hrvatski sokolovi u Istri“. U doba kad je Trnski pisao tu pripoviest, hrvatska je misao bila u nas tek u zametku, pa ipak on je već onda osjetao njenu snagu i unapried je vidio u kakve će strašne sukobe doći ta misao, u sukobe, iz kojih će najzad izići pobjednicom, kaošto je i četa Lazarčević hrvatskih sokolova izišla pobjednicom nad tudjinskim tlačiteljem.

Ali u toj se pripoviesti krije još i druga misao — misao — koliko njezna, toliko ovela u sebi velika i divna. A ta je misao utjelovljena u ljubavi krajišnika — div-junaka Janka i milovidine Jelice, junacke kćeri starca Novljana s Učke. Junacki sin slavne majke Hrvatske ljubi istarsku djevojku! Tko ne vidi u zagrljuju toga mlodoga, mladjanoga para onaj zlaćani vez, koji ima da nas veže sa sudbinom majke naše — liepe i devne domovine hrvatske? Ali Jelica je poginula — poginula je častno — na vjencu glavnice sa svojom zastavom u ruci“. Neprizajteljsko ju zrno shvatilo u srce — u ono srce, što je tako zanosno i žarko bilo iz ljubavi spram nevoljne domovine i mi-loga vjerenika Janka — Hrvata...

vesti organizaciju u kršćanskom duhu, kao što ju je proveo g. Zanetti u Furlaniji i počeo provadjati u Pulj. Pak, čujte, kakov je dobio odgovor. Svi prisutni svećenici — skoro sve sami Talijani — odgovorise mu jednoglasno, da je to u Trstu nepo- moguće, jer da je tu svemoguća liberalna stranka. U Trstu dakle, kojeg su stanov- nici bar 95 po sto katolici, nije moguće ni pokušati, da se provede organizacija u kršćanskom duhu i smislu! To bi bio znaista žalostna svjedočba siromaštva za ono građanstvo, a sramotna za ono svećenstvo.

Naše je dapače duboko uvjerenje, da bi se dalo ne samo pokušati, već i provesti i u samom Trstu onakvu organizaciju, ali nipošto sa onakvim talijanskim svećenikom, kojemu stoje na čelu poznati reformatori, koji misle i rade proti uzvišenim kršćanskim načelom: lju bi bližnjega svoga kao sama sebe i „nečini drugomu ono, što nebi bilo tebi drago, da ti drugi čini“.

S takvim svećenstvom ima posla i pred. g. Zanetti i radi toga predviđamo, da će on teško u svojem poduzeću uspjati, pak bilo ono i najplemenitije ili najzvišenije. Drago bi nam bilo, kad bismo se prevarili!

Hrvati za „Družbu“!

Više puta imala je „Nasa Sloga“ pri- like, da iztakne rodoljubno zauzimanje vrlih Premanturaca, kojih selo (kraj Pule) — za stalno ne slovi kao jedno od bogatijih, a to ipak stanovnici istoga sakupe po koju krunicu za „Družbu sv. C. i M.“

Koliko ima sela, varoša, gradova većih i manjih diljem hrvatskih zemalja, pu ko- liko se sabere za „Družbu“ u istim?!

Svaka naših hrvatskih pokrajina ima po koje društvo, komu je svrha podpo- magati učeću se mladež. Ipak mogu mirne svijesti utvrditi, da nema hrvatske pokra- jine, koja bi trebala veće pomoći do li Istra.

Mukotrpnja, tužna, siromašna, jadna, najmlađa u kolu hrvatskih sestara — to su „epiteta ornantia“ Istre. Kad tko u kakvom rodoljubnom krugu Istru imenuje, za stalno čuje se jedan ili drugi tih pridjevaka.

Zašto, čemu toliko milovanje?! I je Istra zbija milovanja vredna ili nije!

Milovanja vredna je, ali ne samo govorom nego i činom.

Istini na čast mora se priznati, da se hrvatski narod sve to više zauzima za Istru. Ali žalibože to ne vrijedi za sve pokrajine.

Sabiranje milodara za islar. „Družbu“ moralo bi postati nekakav rodoljubni za- kon, koga bi se morali držati svi Hrvati.

Istra sama radi svoga siromaštva ne primaša mnogo u korist družbe; ali je zato i najmanja među hrvatskim zemljama; vrhu toga ima još drugih sličnih zavoda, koje malne sama uzdržava.

Hrvatski narod je sa veseljem čitao radostnu viest o sjajnom novčanom uspjehu

Nego što zato, kada doklen ona četiri Križevčana uz brata Učkara straže pokojnu junakiju, dođe u dolinama ori glas pobjede hrvatskih sokolova nad tuđinom.

A ta je pobjeda bila slavna! Nego njom bi se Istra jedva ponositi mogla, kad ne bi bili k svojoj braći pribjegli divski krajišnici — hrabri Otočani... Ta sam kapetan Lazaric podpravljaja svoje zemljake ovim junčim be- sjedama: „Da ste mi zdravo, braćo zemljaci! Evo me s junčkom Vašom braćom iz Hrvat- ske krajine Vam u pomoć, da proglavimo sami goropadna tuđina iz naše zemlje. Bolje je slavno poginuti, nego li podnositi njegovo go- spodstvo u napredak. A neka se našoj pra- unučadi pripovijeda, da su g. 1813. sami hr- vatski sokolovi svojim naumom i preguncem spasili Istru. U to ime napriječ, napriječ braćo Hrvati!“

Tako je pisao Ivan vilez Trnski g. 1872. A danas? Danas se on — 83-godišnji starac hvata u kolo onih hrvatskih sokolova, koji hoće da „naumom i preguncem“ svojim po drugi put pomognu spasiti Istru našu.

ričkog plesa. Zagrebčani, ne budi kleni, odlučili su također dati u korist „Družbe“ veliki koncert u ožujku. Da li će Zagreb- čani dostignuti ili nadmašiti novčani uspjeh ričke zabave? Ako budu složno upriklis, nedvojim o tome nimalo, a bila bi vječna sramota po središte domovine, kada se „nebi postigao barem isti uspjeh. Odbar, kome su na čelu prokešani rođoljubi, neće uzpajati- kati sigurno u (am pogledu učinili svojju.

Zagreb, sunče, koji mora „grinjati“ hr- vatski narod, neće zaboraviti svoju ulogu kod toga koncerta.

Naš narod — čvrst i uztrajan — mora čamiti u carstvu tmine i neznanstva i rdjati kao željezo kojega čovjek ne rabi.

Zagreb, ponos svakoga Hrvata, mora pomagati naš biedni narod iz neznanstva dizati i prosvjetljivati i radi toga veseljem čekamo dana, kojega će se prirediti kon- cert na korist naše družbe.

Naravski, da polag Rieke i Zagreba neće ostati u zapečku ostali gradovi sa rodoljubnim osjećajima, a nadamo se, da će Hrvati i Hrvatice sirom domovine, na- stojati također čim češće i više sabirati za hrvatske škole u Istri. Pogibelj razna- rodjivanja od strane Talijana — a i Nic- maca — je velika. Rodoljubi sirom do- movine, širite među narod ime i svrhu istarske „Družbe“.

Evo žigica, eto papirića, eto kavim surogat — kupnjite i time će te koristiti „Družbi“. A i naš seljak, koji obično nema novaca na razpolaganje tako često kao građanin, teže doprinya u korist „Družbe“. I on može mnogo pomoći, kad sabira naimo plod svojih težkih radnja, neka se sam sjeti ili neka ga svjestiji upozori na „Družbu“, pa neka dade malo krumpira, žita, brašna, vinu, voća itd. na oltar „Družbi“. Okretniji domoljub morao bi to sakupljati, a naši trgovci učinili svoju i pokupili tu raznu robu.

Na toliko načina i kod tolikih prilika može naš narod sakupiti po koju krunicu za našu „Družbu“, koja kod tolikih društva, što obstoje u nas Hrvata, ima vršiti naj- plemenitiju i najtežu zadaću na ovom skrajnom obronku hrvatske nam zjed- ničke domovine. — Napred za „Družbu!“

L.

Iz carevinskoga vieća.

Beč, 21. februara 1903.

Ovaj tjedan obdržavala je zastupnička kuća tri sjednice. U njih se je razprav- ljalo o novoj obranbenoj osnovi. Ako ne razprava, a ono je glasovanje donielo vladi velik, neočekivan uspjeh.

Razprava i glasovanje o obranbe- noj osnovi.

Treća obranbena osnova, što ju je vlada ljetos podnijela, bila je razpravljena

U našem dičnom glavnom gradju skupili se ti krasni hrvatski sokolovi s namjerom, da prirede veliku slavu u korist naše mile „Družbe“ — jedine spasiteljice časti i imena našega u Istri. I u njima na čelo postavio se starina pjesnik — i on hoće, da „protivom tuđinac- dođe do glave, da se prodiči zatočnikom bratske vjere i sluce, da ulješi majke Istranke...“ ta „Mi smo od starine Hrvatski junaci, Pregnut jednom valja. Nek se kocka bac: Bolje ne bit glavom živ. Neg li trpetj tuđi kiv...“

Nekati Počitanjem, koje prelazi u obo- zavanje gledamo mi u starec-velerana, u Ne- siera pjesnika naših, u oduševljena i poletna Ilirca, koji hoće da nas Istrane još jednom privine na veliko svoje sreće! — Ovo polenje njegovo djelo, novi je alem njegovu viencu o njegovoj aureoli, novi tračak zlatna sunca, koje se odbija na suzi, što je danas iz duboke zahvalnosti spram velikoga starine Trnskoga lije harna istarska sirotinja...

je prihvaćena. Njom zahtjeva vlada pomno- ženje novaka ili rekruta za vojsku i mor- nariću od 103.000 na 125.000, dakle za 22.000 više od prvanih godina; a pomno- ženje novaka domobranstva od 10.000 na 14.500. U koliko bi tim pomnoženjem bilo više vojnika, nego li se ih potražuje u mirno doba, u koliko se ima dati dopuste onim vojnicom koji su potrebiti za uz- zavanje obitelji, gospodarstva, obrta i koji se žele izobraziti.

Razlog, radi česa hoće vlada da se poveća broj novaka glavni je taj, što su Njemačka, Francuska, Rusija i Italija u po- slijenjih desetak godina povećala broj no- vaka, odnosno vojske, a što to Austro- Ugarska nije učinila, a valja da učini. A može se povećati, veli vlada nadaše, jer se je i broj pučanstva u monarhiji povećao.

Već u obranbenom odhuru, u kojem se je vladina osnova g'ede povećanja no- vaka razpravljala, postavilo se je raznih zahtjeva na vojnu upravu. Njeki tih zahtjeva mogli bi se izpuniti bez promjene zakona; drugi pako promjenom zakona. Od mnogih prvih zahtjeva obećao je ministar do- morbranstva, kao zastupnik vojne uprave, samo glede malo njih, da bi se ponekle mogli izpuniti. Zahtjevalo se je, da se domobranci 11. i 12. godine ne zove nu vježbe. Ministar domobranstva obećao je, da će se njih osloboditi od vježbe, u ko- liko se bude inače moglo pokriti broj onih, koje valja zvati na vježbe. Zahtje- valo se je, da se ukine stroge kazne ve- zivanja i zatvaranja. Ministar domobranstva je odgovorio, da će se te kazne upotrebiti samo u slučajevih upiranja, i da će se propisi glede toga urediti. Zahtjevalo se je, da se onim, koji su dovršili svoju vojnu dužnost, izda dotična potvrda besplatno, dočim se do sad zahtjeva od njih biljege od 4 kruna. Ministar domobranstva je obećao, da će se to učiniti. Zahtjevalo se je, da se kod dohva za vojsku uzimlje obzir na proizvodjače ili producente, da se od ovih kupuje, bez posredovanja trgo- vaca. Ministar je obećao, da će vojna uprava koliko je moguće tomu zahtjevu za- dovoljiti.

Zahtjevi, koji bi se imali izvršiti pro- mjenom zakona, tiču se: vojnih preprega, vojnih taksa, kaznenoga postupka; za to troje je ministar domobranstva rekao, da se odnosi zakoni već preradjuju. Bio je izrečen zahtjev također za to, da se vojna dužnost snizi od 3 na 2 godine. U tom obziru je zastupnik Schumajer i poseban predlog postavio. Većina ga nije prihvatila, a ministar je obećao, da će podastrieti zastupničkoj kući čim prije izvještaj, iz kojega će biti razvidno, kako bi stvar stajala i glede broja vojnika i glede troška, kad bi se uvela dvogodišnja vojna služba.

Kad se je počela razpravljati obran- bena zakonska osnova u odhuru, nije vlada bila stalna za nijednu stranku, osim Poljaka, da će za osnovu glasovati. Još u posljednjem hipu razprava u odhuru bila je u velikoj neprilici, nije imala većine. K Poljakom su se doista bili pridružili veleposjednici, njemački i češki, njemački liberalci, dio njemačkih katolika. Al su proti njoj bili uz socijalne demokrate, uz Svenjemce, uz Mladočehe i radikalne Čebe, također kršćanski socijali, dio njemačkih katolika, njemačka pučka stranka i Slovenci s Hrvati, dočim su Talijani bili odsutni. Vlada se je u toj neprilici obratila na predstavnik Slovenaca i Hrvata, da gla- suju za osnovu. Da su pristali, a nisu mogli ni zato jer se klub, sa 9 proti 8 glasova, bio izrazio proti, bila bi u od- boru dobila osnova 15 glasova za a 15 proti, te bi bio predsjednik odbora, Lupul, odlučio stalno u prilog osnovi. Pošto Slovenci i Hrvati nisu popustili, obratila se je vlada na njemačku pučku stranku, i zadobila ju, a s njom 4 glasa većine. Tako je osnova predobila sve potkežke u odhuru. Bog zna, nije li na štetu glavno Slovencom, pošto je množina zastupnika njemačke

pučke stranke upravo iz pokrajina, gdje se kose slovenski i njemački probitci!

Predugo bi zavuklo, kad bi se htjelo navesti makar i u izvauku sve govore, koji su se izrekli za razprave ove vojne za- konske osnove u zastupničkoj kući, go- vore, koji bijahu izrečeni u dugih sjednicah uljorak, sriedu i četvrtak do u petak. Nek bude navedeno samo po skupinah.

Najveći protivnici vojske su soci- jalni demokrate i Svenjemci, prvi u obće, drugi jer ne mare da bude monarhija velelast, već bi htjeli da bude prikrpina Njemačke. Ipak i sam predstavnik socijalnih demokrata u odhuru, zastup. Schumajer, nije se u svojem predlogu protivio povećanju novaka; nego je zato mećnu kao uvjet da bude vojna dužnost snižena od 3 na 2 godine. Inače je on, kao njegov drug Elderesch, pak Dašinski, najostriji izrazi udarao na vojsku, i na pojedine više čestnike. Tako i Svenjemac Malik, bivši poručnik ili nadporučnik.

Na ime Talijana na govori je kleri- kalni zastupnik iz južne Tirolske dr. Conci. On i njegovci su proti povećanju vojske. Kao razlog naveo je samo terete. Drugih razloga, pa ni političnih, nije naveo. Sva- kako značajno.

Za česke narodne demokrate govorio je Fressel, a za česke agrarce Zazvorka. Obojica rabe žestoke izraze proti zloporabam u vojski. Protivni su joj i stoga, što vojna luprava neuzima u obzir poljodjelskih probitaka, i stoga, što se u vojski ne poštuje češki jezik.

Kršćanski socijali ili anti- semiti, kao i dio Njemačkih katolika, su poglavito s toga proti vojnoj osnovi, jer vojna uprava ne, uzima dovoljno obzira na poljodjelce i obrtnike, osobito kod do- bara, jer ne će da pristane na zahtjev da se oslobodi od vojne dužnosti uzdrža- telja obitelji, jer ne će da posve napusti dvie posljednje vojne vježbe. Tako je go- vorio još dne 17. februara antisemita Wohlmajer. Sljedeći dan govorio je glava antisemita dr. Lueger, i izjavio, da će oni glasovati svi za osnovu. U ovih trili točkah, što ih je Wohlmajer naveo, da njim je ministar domobranstva dao povoljne iz- jave i čitao, što njim je ministar rekao. Nije mnogo, ništa više nego li je rekao drugim u tom obziru. S toga su morali drugi razlozi sklonuti Luegera i njegovu stranku da su najednom preokrenuli. Je li njim Koerber i što posebna obećao, nezna se. Lueger je naveo neke tobož razloge, koji su upivali na njihov nagal preokret, razloge, koji su pak i dan prije i dugo prije obstojali. Tako je rekao: vojska uživa u Beču i cijeloj dolnoj i gornjoj Austriji kod pučanstva simpatije; antisemiti neće da glasuju jednako, kako socijalni demo- krati; proti ovim, kao nutarnjim neprija- teljem monarhije, treba vojsku, a tako i proti vanjskim neprijateljem; u vojski se ljudi nauče držati do svetosti prisege. K tomu dolaze drzoviti govori u budape- stanskom saboru, i drzovit postupak Ma- gjara proti Njemcem i Slavenom u Ugarskoj, koji sile antisemite da glasuju za vojnu osnovu; a tako da bi se morali dići proti Magijrom svi ostali narodi, kao jedna cje- lina, i ne dopustiti da se vojska ciepa.

U ime Mladočeha govorio je dr. He- rold. Oni su proti vojnoj osnovi, jer vojna uprava neće da uvede dvogodišnju vojnu dužnost; jer se često zlo postupa sa voj- nici; jer se bez svake potrebe i sa strane vojske i sa strane žendarmerije uslijuje njemački jezik češkim strankam naručito obćinam, a oni hoće da se i u vojski i u žendarmeriji poštuje češki jezik i češki narod. Konačno oni su proti vojnoj os- novi i radi vladajućega sustava Koerberova.

Zastupnik Biankini izjavio je na- ročito u ime Hrvata, da oni ne mogu glasovati za vojnu osnovu. Nema naroda, koji je toliko krvi prolio za dinastiju i

monarhiju, koliko hrvatski, i nema naroda proli kojemu se toliko radi, kojega se toliko zanemaruje, ličci, razdire, koliko hrvatski. Nakižujuću na svoj nedavni govor, u kojem se je obširnije bavio s irredentističkim pojavi koliko u Italiji toliko u naših primorskih pokrajinah, spominje demonstracije u Rimu povodom dvadesetpetogodišnjice smrti Viktora Emanuela napetene proti Hrvatima i Slovincem u primorskih pokrajinah i proti monarhiji, te najnoviju, od 8. l. m. j. u Zadru sa strane društva, kojemu daju glavni kontingent c. kr. činovnici. Pri svem tom c. kr. vlada još uvijek podupire u primorskih pokrajinah talijanstvo i neće da dađe Hrvatima i Slovincem ono što ih ide. Izliče premoć Madjara, koja se je pokazala i prema članu vladajuće kuće, Leopoldu Salvatoru, koj je iz Zagreba bio maknut samo radi toga, jer je pokazivao simpatiju prema hrvatskomu narodu, i koj sada nije imenovan za zapovjednika u Zagrebu kako se je govorilo da hoće, i što su stalno i opet Madjari zaprijetili. Istaknuo je također, da nema jedne škole za Hrvate, gdje bi se mogli uzgajati za mornaričku vojnu službu, za koju su najsposobniji, te kakve se sve poteškoće čini Hrvatima kod vojske, da ne mogu napred. Navoje je i drugih stvari, radi kojih ne može on nit nemogu Hrvati glasovati za novu vojnu osnovu. Nije govorio u ime kluba, u koji spada, jer je klub dan prije odlučio, da će se susresti od glasovanja i da neće dati nikakve izjave. Klub je tako odlučio, pošto je 9 članova bilo zato da se glasuje proti osnovi, a 9 da se sustegne od glasovanja, i pošto se je predsjedatelj odlučio za sustegnuće.

Sustegnuo se je od glasovanja također "jugoslavenski klub", u kojem su četiri takozvana napredna Slovinci i oba Srba, i nije se ni on dao čuti.

Tako su se također sustegli od glasovanja također neki članovi njemačke katoličke stranke i njemačke pučke stranke, zastupnici seoskih občina, koji nisu bili složni se većinom svojih drugova.

Za osnovu izjavili su se, uz antisemitu, za tečajem razprave preokrenuli posve kabanicom, govornici svih drugih skupina zastupničke kuće.

Na prvom mjestu su to Poljaci. Oni su već mnogo godina za svaku vladu, tako su i za Koerberovu. Hoće li tako uvijek biti, zna se, jer ima glasova u novinah, gdje se Poljaci tuže, da vlada na nje nikakva obzira ne uzima uprav za to jer zna, da su za svaku vladu. Ako tako napred podje, veli se, mogli bi i Poljaci okrenuti vladi ledja, ipak ne će imati ni jedne stalne stranke za se. Oni su za osnovu, jer ju smatraju državnom potrebom.

Tako su i česki veleposjednici. Preokret za vladu nastao je među njemačkim strankama. S jedne strane izazvali su ih na to Mladošci, koji su izričito rekli, kad su propustili razpravu o novoj vojnoj osnovi, da će tako njemačkim strankama dati priliku, hoće li glasovati za državne potrebe ili ne. S druge strane ne mogu Njemci imati bolje vlade, nego li je Koerberova. S treće strane bi se rado ulaskati na gori, i pokazati da su sposobni za vladu.

Tako su se za osnovu izjavili "njemački veleposjednici" i "njemački liberali". Jedni i drugi teže uvijek za vladom. Govornici njemačke liberalne stranke naglasili su, za što su za vladinu osnovu. Hoće ju obzirom na trojni savez sa Njemačkom, s kojom hoće da bude monarhija u najboljih odnosajih. Jedan njihov govornik reče, da su za osnovu, jer su Česi proti njoj. S tih razloga je i "njemačka pučka stranka" za osnovu, za koju ju je Koerber zadnji lip već u odboru dobio. Njihov govornik reče, da oni hoće uz jaku Njemačku također jaku Austriju.

Po svoj prilici dao im je Koerber i kakvih obećanja obzirom na južnu Stajersku i Korusku.

Četvrtak/počela je sjednica o 11 prije podne. O pol noći počelo je glasovanje. Dva-put glasovalo se je po imenih: glede predloga Schuhmajera o dvogodišnjoj vojnoj dužnosti i glede § 1. vladine osnove, prihvaćene od vojnoga zbora. Predlog Schuhmajerov bio je odbijen sa 217 proti 108 glasova, a tako i prihvaćene vladin istim razmjerom glasova. Takove slike u parlamentu ne bijaše već dayno. Sve njemačke stranke, osim Svenjemaca, bile su za vladu. K tomu Poljaci i česki veleposjednici, te par Rumunja. Proti njoj Mladošci i radikalni Česi, socijalni demokrati, Svenjemci, Talijani, i ono malo radikalnih Rusina i Poljaka. Ustegli su se od glasovanja Hrvati, Slovinci te Srbi, ono malo Rusina i Čeha što su s njimi u savezu. Na jugu monarhije nema zastupnika, koj bi bio za vladu.

Predložena zak. osnova bila je prihvaćena sa dodatkom, da se novake može uvrstiti u vojsku i mornaricu tek onda, kada se uvrsti novake iz zemalja ugarske krune.

Glasovalo se je i o 65 resolucijah, koje su postavili razni zastupnici, a koje je vojni odbor sbio u 40 resolucija. Veliku većinu preporučio je vojni odbor na prihvati, i bile su prihvaćene sa strane kuće; vojna uprava činić će što ju bude volja.

Medju ostalim poziva se vladu: Da se izjednači učenike realnih, viših obrtnih i trgovačkih škola i farmaceuta sa gimnazijalnim učenicima glede pogodnosti dobrovoljaca;

da se promjeni §§ 33. i 34. u smislu, da predje u pričuvnu rezervu više vojnika, osobito gdje su potrebiti kod kuće. (Tu je u obzir uzeta i jedna resolucija zastupnika Spinčića.); da se kod dopusta vojničkih uzme u obzir poljodjelstvo i obrt; da se vojnike u doba žetve porabe kao radne sile; da vježbe domobranaca ne traju više od 14 dana;

da se siromašnim novakom i rezervistom odšteti putne troškove, da se uvede dvogodišnja vojna dužnost; da se promjeni vojni kazneni postupak; da se ukine dvie posljednje vojne vježbe; da se radnike zove na vježbe u proljeću i jeseni; da se vojnikom poljodjelcem daje dopuste u vrijeme žetve; da se vojnikom daje zgodna, da mogu obavljati svoje vjerske dužnosti; da se kod producenta nabavlja vojne potrebe;

da se iz zaklade vojnih taksa podupire siromašne obitelji, kojih članovi moraju na vojne vježbe;

da se ukine vojne takse posljednjih trih razreda, a povise takse ostalih razreda;

da se ukinu kontrolni sastanci, da se putem previznje milosti omogućiti povratak kući onim, koji su izselili bivši još podrženi vojnoj dužnosti, i to tim da njima se odpušti odnosne kazne. (Na tom su radili naročito hrvatski i slovenski zastupnici.)

Samo preko malo resolucija prešlo se je na dnevni red.

Preuzelo se je prešno i treće čitanje. Sjednica svršila je o pol trećoj uri u noći od četvrtka na petak. Koerber i Welseicheim mogli su zadovoljno ići spavati.

Za pravicu kod sudova.

Zastupnici Spinčić, dr. Ferri i drugovi upravili su na ministra predsjednika

kao upravitelja pravosudja upit povodom toga, što se sa strane c. kr. suda na Voloskom, a stalno i sa strane drugih sudova u Istri, izdaje odsuda u talijanskom i čak u njemačkom jeziku, također u slučajevih, a tih je ogromna većina, gdje su prijave hrvatske, i gdje obtuženici kod razprava negovore nego hrvatski.

Postupak kod ostavina.

Ministar-predsjednik kao upravitelj ministarstva pravosudja odgovorio je još 4. t. m. na jednu interpelaciju zastupnika Spinčića, tičući se postupka kod ostavina. Rekao je, da je sud u Krku, kojega se je u interpelaciji naročito spomenuo, u tri zadnjih godina obavio sve ostavinske razprave sam, bez bilježnika ili odvjetnika. Ako se je pronio glas, da isti sud zahtjeva bilježnika ili odvjetnika, to se ima pripisati po svoj prilici sljedećoj okolnosti. Kad evidentni geometar prijavi sudu protuslovlje između zemljišne knjige i katastra, onda sud zahtjeva od stranaka, da si dadu nabaviti izprave za uredjenje zemljišnokrajna razprava. Najviše pulide o to, da se podnese izprave dielitbe o zemljištih, koja bijahu već kod predjašnjega baštinjenja razdieljena, a kod kojega se dielitbe nije uneslo u zemljišne knjige. Kod takovih poslova izključuje sud sudjelovanje samo zakutnih pisara, inače pripušta strankam da te poslove dadu komu hoće. Odgovor ne veli, al se razumije samo sobom, da onda takove poslove obavi odvjetnik ili bilježnik.

Česki dopisnik trčanskoga "Zidovčica", htjeo je povodom toga odgovora ustipnati zastupnika Spinčića. Najbrže da je želio tim zabasuriti odgovor, što ga je bio istoga dana dao ministar-predsjednik kao upravitelj unutarnjih poslova njegovim miljencom Lenassi-u, Bennati-u i Ellenbogenu, obzirom na občinske izbore u Korminu. Tu im je odgovorio, da uništenjem prvih izbora nije bio povredjen zakon, kako su oni tvrdili; i da su sve njihove tvrdnje i osvade, osim jedne, obzirom na nove izbore posve neutemeljene. Tu se preči "Zidovčica", od vlade plaćeno!

Iza žandara kaznionični stražari.

Nije tomu davno, što je dr. Bennati interpelovao vladu u vrhu da budu namješteni po Istri žandari, koji bi znali posve dobro talijanski, i zahtjevao tako rekuć da budu Talijani. Slično je učinio dne 18. t. m. j. glede strožara u kaznionu u Kopru. Samo je ovdje nešto skromniji. Hoće da budu broj slavenskih i talijanskih stražara razmjeram sa brojem slavenskih i talijanskih tamičara, te da budu ovi posljednji straženi i čuvani po stražarih talijanske narodnosti. Neznamo, dali je ta razdioba moguća. Svakako valja priznati, da se je ovdje dr. Bennati načelno pravednim pokazao.

Radi dogodjaja u Ricmanjah.

Zast. Plantan i drugovi interpelovali su na ministra-predsjednika kao upravitelja unutarnjih poslova, i ministra bogostovja i nastave radi dogodjaja u Ricmanjah. U interpelaciji navadja se sve, što se je do najposljednje dobe u Ricmanjah dogodilo, pak se pita gospodu ministra: Da li je vlada voljna dati zaštitu Ricmanjem, kako je po zakonih u vjerskih stvarih mora dati; dali je voljna, dati zadovoljstinu povriedi prava i zakona, počinjenoj za nasilnim i protuzakonitim postupkom c. kr. kotarskoga glavarstva u Kopru i c. kr. namjesticitva u Trstu u pitanju prestupa, ne u drugu vjeru, nego u drugi obred; dali voljna dati uzpostaviti prvanje posjedovno stanje obzirom na crkvu i kapelanski stan, i dali je voljna konačno pripoznati prestup u drugi obred i udesiti shodno, da se u Ricmanjah ustanovi župa sa iztočnim katoličkom obredom?

Sjećajte se "Družbe sv. Cirila i Metoda" za Istru

Fr. Na zadnjem bale od Levi da j' Kuma tancal va oneli skorinjinah, va keh je u Lovran prišal.

Jur. Ma ga j' moral Blejamina grdo gledat!

Fr. Da mu j' javno rekali: si mogal prnesti stari stivalce, bin ti je bil jas benj zakrpal.

Jur. Pak?

Fr. Sramežljivo da mu j' odgovoril: nisan se fidal, da biš se dinjal.

Fr. Jurina, ce je Pauk eridital?

Jur. Pasju veru ti je eridital!

Fr. Ma sem ga videl po placi hoditi jenim vlastelskim mladimcem u klubku i delgoj veladi; a i volim je imel, za naučiti fors zvonet ga.

Jur. Nemoj me razjadit! — al ne znas, da cedog on dela — a ki zna ce bi i hujega on udela — dela za moć pokla zvoneti, po uzanciji, u... bukaletu pelnu vina!...

Fr. Sem rekeli ja, da ti, Jurina, imes salamunsku glavicu!...

Fr. Zašto pivaju nasi socijalisti samo talijanski, a vaik govore, da su im svi zajiki jednako mili.

Jur. Trubilo, ča im još viruješ, ma nanka, da stave rukvu u oganj, nehim im više viroval.

Fr. A zač ga pak imaju s puljskih prostom?

Jur. Za to, zač ga nemoru videt puljski siori.

Fr. Ter oni govore vaik, da su proti siouru.

Jur. Su s besidom, ma s deli su lipo složni kako i pravi brati.

Fr. Vero i meni se to pará.

Pogled po Primorju. Puljsko-rovinski kotar:

Uzor službene pozivnice. Kako se stuje hrvatske stranke kod poreznoga uredu u Puli, služi kao primjer sljedeći poziv broj 9088, koji nam je slučajno dopao u ruke: "Gosp. J-larska Posujilnica u Puli poziva se, da dodje k podpisanoem c. kr. glavnom poreznom uredu od mah fasilija za poreza ekvivalenta (Kmeština ex Mara Bizici, posjed uložak 19 Stokovec — dražba, sudbeno odluke Vodujan dne 30/6 1892 Br. 3106) C. kr. glavni porezni ured Puli dne 18/2 1903 (Podpisi nečitljivi).

Svršetak mesopusta. Prekjučer slavili su prijatelji sale i veselja zadnji dan mesopusta, koji biva godimice sve to mrsaviji, što neće žaliti nijedan pravi prijatelj mira, reda i zdravlja. Jučer je započeo post ili sv. korizma, koju pruža priliku svakomu, osobito onim, koji su u mesopustu previše uživali, da promjene način života, da se pokaju za mesopustne griehie i da se valjano priprave za sv. uskesne blagdane.

Iz Medulna pišu nam, da je tamnošnje pučanstvo silno srdito na „mažikarke“, trubila istrijskoga u Pulli, u kojem je bilo podlih napadaja i lažnih kleveta proti medulinskom župniku, popu Jadri Bylici. Kad „trubilo“ koga psuje, to je najbolja svjedočba za njega, jer onaj list živi samo od laži i blata. Hoće li i neće na pre Jadre postati počasnim kanonikom u Pulli, u to se neina mješati „Popolo Istriano“, koji ljubi crkvu i pape, kakovo vrag blagoslovnu vodu. Mi želimo Don Bylici krepko zdravlje i dug život, a njegovim kleveticima kaznu od Boga!

Pazinski kotar:

Tinjan, polovicom veljače 1903. Naša „Hrvatska Čitaonica“ priredila je dne 15. ovoga mjeseca zabavu, koja je baš lijepo ispala. Najprije bio pozdrav, zatim deklamacija „Djed i unuk“ od neumrlag pjesnika našeg Petra Preradovića. Krasnoslovliva je učiteljica u Sv. Petru, gospođina Ljubica Zie, koju je prisuto občinstvo sa zanimanjem slušalo. Dosta smjeha izazvale su šaljive pjesme: „Naopak se rodio, tko bi se sad ženio“, pa ona: „A, a, a, prazna je moja mošnjak“, narodne pjesme, a odpjevali ih domaći mladići.

Svi su pako nestrpljivo izčekivali šaloigru u jednom činu od dr. J. Vošnjaka. Ova je predstava izpala iznad svakog očekivanja, baš krasno. Predstavljali su: načelnika Luku Černića, rodoljub g. Karlo Butegara, njegovu suprugu Katru, domaću učiteljicu u Sv. Petru gdenu. Ljubica Zie, mladog rodoljuba Jurja Korenjaka, ravn. učitelj u Pieni, gosp. A. Kolić, občinskog pisara Mulu, domaći mladi rodoljub gosp. Martin Krebel, a zakutnog pisara Zavičajca, ovdješnji nadučitelj g. Fran Baf.

Ala je bilo smjeha, da se je nješto morao i za trbul držati. Mula i Zavičaj, upotrebitv izbornog gibanje, htjeli oskusti Luku Černića i iznamili mu 100 kruna prevarom, koje ali morali su vratiti, jer je odkrio njihovu sljepariju, Juraj Korenjak, koji se svojski zauzeo za svoj rod i jezik. Mula je izgubio občinsku službu, a Zavičaj morao se vratiti kući s dugim nosom. Iz ove liepe igre odsjeva ljubav i borba do nilog materinskog jezika, te napokon liepo dovrši pobjedom. Šaloigra je šaljiva, al i poučna.

Sve predstavljaje ide najveća hvala, svi su odigrali divno svoje uloge, ali osobita hvala ide gdenu. Ljubici Zie i gosp. A. Kolić, koji su se iz daljega potrudili i radostinu sreću sudjelovali kod zabave. Hvala, hvala, njim!

Za predstvom igralo se tombolu, kod koje bilo odigrano raznih predmeta za kućanstvo korisnih. Slijedila zatim prosta zabava i ples, koji je potrajao do zore drugog dana. Alaj bilo veselo!

Više njih, koji nisu mogli doći osobno na zabavu, poslali su ulaznicu, te svim buđi ovdje izražena najsrdačnija hvala, a osobito vrlom našem prvaku, veleučenom g. dr. Dinku Trinajstiću odvjetniku i narodnom zastupniku. Dobri Bog svima stotruko, obilato naplatio!

Dužnost mi je ovdje pohvaliti i muzikante i sudeć ih po njihovom govoru, vrlu rodoljube iz Grožnjana: Ivana i Matija braću Radanić od Ivana, Dominika Radanić pok. Petra i Frana Pitka od Nikole, koji su pod ravnanjem i vodjom Ivanom Radanić liepo svirali.

I „Djačko pripomoćno društvo u Pazinu“ primio je od ove zabave liepi darak, čisti dobitak uz sabranu svoticu.

Svi smo zahvalni odboru „Hrv. Čitaonice“, što nas je ovom veselicom divno zabavio, te je vruća sveobća želja da čim prije opet priredi sličnu zabavu, jer se ovakovim zabavama duh osvježuje, a srca većim žarom uzljube rodjenu grudu. U to ime do vidova čim prije.

Porečki kotar:

Mjesto za pet občinskih stražara u Poreču. Glavarstvo občine Poreč raspisuje natječaj na pet mjesta občinskih

stražara, od kojih će svaki dobiti godišnje plaću od kruna 720 iz občinske blagajne u mjesečnih obrocih. Osim toga imati će svaki slan u naravi ili odsteta za stanarinu, te odjelje i 16 kruna za obuvale.

Molbe, podkriepjene potrebitimi svjedočbami o dobi, dobrom ponašanju, zdravom tjelesnom ustroju, o dosadašnjoj službi, te da se znade čitati i pisati, valja predati osobno do 15. marča o. g. na glavarstvu u Poreču. Molitelji imaju pravo pregledati službeni red. Imenovanje biti će privremeno od strane vieća a kasnije stalno od strane zastupstva.

Ona sl. občina traži od molitelja samo to, da znadu čitati i pisati, ali to se razumije talijanski. Hrvatski valjda netreba da znaju molitelji ni govoriti a kamo li čitati i pisati.

Dobro bi učinio koji od vanjskih zastupnika kad bi o tom interperirao g. načelnika. Da Vas čujemo barba Sime!

Zemaljska podpora za gradnju vodnjaka. Zemaljski odbor u Poreču osjegurao je obćini Grožnja 500 kruna podpore za gradnju vodnjaka u Sterni.

Zemaljske podpore djakom. Zemaljski odbor u Poreču doznačio je podporu djakom srednjih i visokih školah, rođenim u Istri — u iznosu od kruna 8840. Zanimalo bi nas veoma doznati bilo s koje strane, dali su naši djaci, koliko ih i u kolikom iznosu dobili podpore od zemaljskoga odbora.

Doba škole. C. kr. zemaljsko školsko vieće za Istru zaključilo je, da se proširi sadašnja talijansku mješovitu pučku školu u Višnjaju na četvorozrednicu, te da se ju podieli na muški i ženski odio, svaki od tri razreda.

Suvišno je i kazali, da je zemaljski odbor u Poreču radostno uzeo do znanju taj zaključak školskoga vieća, premda se tim obterećuje zemaljska blagajna — ali pošto se radi o talijanskoj školi — negleda se jeli malen ili velik potrosak.

Koparski kotar:

Nova župa u Istri. Iz Boršta nam pišu, da su tamo proslavili koncem prošloga mjeseca ustanovljenje nove župe. Putem kotarskoga poglavarstva u Kopru primili su župljani viest, da se za onu kapelaniju ustraja početkom 1. jenara 1903. nova župa, što je izazvalo medju onimi župljani veliku veselje. Sliedeće subote oglasivaše zvonovi nove župne crkve susjednim selam radostnu viest o ustrojenju nove župe. Glasu zvonova pridružila se i grmljavina mužara i bliesk zarnicah ili raketa, dočim su župljani razsvietlili svoje stanove u domaće pjevačko društvo „Slovenec“ pjevalo je na raznih mjestih sela narodne i umjetne pjesme.

Sliedećeg dana zavilo se čitavo selo u zastave a pred vratni župne crkve dizao se krasan slavoluk ovenčan zelenilom i narodnim zastavami. Kod svečane svele mise iz propoviedti pročitaio je domaći dušobrižnik službeni dekret, kojim se javlja župljanom, da je njihova kapelanija podignuta na čast župe. Poslije pođne kod blagoslova zahvalio se je puk pjesmom zahvalnicom „Tebe Boga hvalimo“, a na večer razsvietliše župljani opet svoje stanove dočim su zvonovi kasno u noći oglasivali susjedom radost novih župljana.

Jeftin zajam talijanskoj posujilnici. Zemaljski odbor u Poreču doznačio je posujilnici i štedionici u Rotu iz jubilarne zaklade svota od 500 kruna uz 3% interesa. Kada će hrvatske i slovenske posujilnice biti toli sretna, da će im se iz rečene zaklade doznačivati ovako jeftin zajam?

Podpora talijanskoj gimnaziji u Kopru. Zemaljski odbor u Poreču doznačio je dobrotvornoj zakladi na državnoj gimnaziji sa talijanskim naukovnim jezikom u Kopru za godinu 1903. podporu od K 300.

Bude li kada postao taj sl. zemaljski odbor pravedan i nepristran — pružiti će zemaljsku podporu i državnoj gimnaziji sa hrvatskim naukovnim jezikom u Pazinu,

ali se hojimo, da ćemo na to morati još dugo i dugo čekati.

Iz Vrha (obć. Buzet) 19. veljače
Dne 15. t. m. obdržavala je naša „Podružnica družbe sv. Cirila i Metoda“ svoju glavnu godišnju skupštinu. Već rano u jutro doletješe k nama „Sokol“ i Sovi-njaka, da nam budu na ruku kod priprava, dočim nas poslije pođne usrećiše svojim pohodom domoljubi iz raznih krajeva, izmed kojih nam se osobito milila kitica neutrudivih buzečana. U liepo okićenoj sobi nahrupila množina naroda. Nanizalo se tuđe liepih mladih glavica i ozbiljnih staračkih lica. Djeca, odrasli, žene i djevojke, stari i starije čekase neustrpljivo, kad će da se započne. I pade riec! — Prvi prozori predsjednik podružnice g. Anton Flego te otvarajuć skupštinu oslovio prisutne liepim govorom. Iza njega uze riec g. Ivo Žigante, razlažuć sakupljenim važnost podružnice, odnosno družbe, buduć ljudstvo na rad za prosvjetu našu, za oslobodjenje iz carstva tmine u koje nas survala zloba i neznanje. Pozivlje narod, da se mnogobrojno učlani u našu podružnicu, koja će božjom pomoći doprinieti, da na zakukamo nad tužnim, crnim grobom istarskog mučenika. Iza toga čulo se još liepih riec, našto se prešlo na upisivanje članova. Desetice, krunice i forinčice padale uz mili, radostni zveket na sretni onaj tanjur, a s veselja uzdrkatala ruka ubliže sretno 92 člana. Evala vam dični Vrhuciji! Pokazaste, da vam jošie uvijek sreća biju za narod svoj; za spasa i napredak jezika milenog, što vam ga mliekom usisala tužna hrvatska majka.

Kad se već upisalo sve što se upisati dalo, kad su već i darovi sa zalhalnošću primljeni, prešlo se na izbor novog odbora. Bijahu izabrana sliedeća gospoda: Predsjednikom veleč. g. Ivan Vranić, župnik na Vrhu; zamjenikom g. Jakov Jožijo, pok. Antuna — Vrh; tajnikom g. Jakov Majcan — Dobrova; zamjenikom g. Jakov Matković — Klarić; blagajnikom g. Antun Siročić — Uličić; zamjenikom g. Antun Vivotada od Iv. Marije — Vrh. Kao pomoćni blagajnici: g. Lovro Rašpolić-Matov — Paladini; g. Ivan-Marija-Paladin Antunov — Gregorić; g. Grgur Černek pok. Mata — Medveja. Odaslanikom ili delegatom na „Družbu“ prigodom njezine glavne godišnje skupštine bio je izabran g. Josip Kraljić iz Sovinjaka.

Gosp. se župnik Vranić zalvali na povjerenoj časti njemu i cielom odboru obećavajući, da će iz petnih sila nastojati, da okruni mladu podružnicu vjencem radnosti i slave. Živio! — Liepom se riec i prijavi i g. Brmbolić u Buzetu, občinski tajnik, naglasujuć ljudstvo mir, ljubav i slogu te grčeviti, nervozni trzaj iz ove tmušne krinkane sadašnjosti.

Giljiku gusle, zapište svirale, a noge uzdrhtnu. Mladež ko mladež pođa se u vrtlog pa hajd nek se tresse mladenacka duša. Stariji sastali se za stolom „Vinkom Lozićem“ i ljubili mu rumene usne do mile voljice. — Noć se spustala crna i mrka. Sat je za satom trudno odbijao u noći, kad se ljudstvo stalo da razilazi. Doli i briegov ječili pjesmom a živio-klici orili se ko gruvanje sv. Ilije.

I umine sretni dan zaljubljav u sladki sanak utrudjeli nožicu rodoljubnih dušica, i sjedu zabrinutu glavu, a Vrh — taj naš Vrh — gubeći se u crnoj, mrkloj poći ko smjeli Albatros, olujine vjestnik, viknu glasovito: „Braćo do vidova skora!“

Amen.

Za uredjenje rieke Mirne. Primorski list zakona i naredaba od dne 21. o. m. j. prihćuje zakon od dne 13. julija 1902. tieuč se radnjah o uredjenju vodah u dolini Mirne.

Gorička.

† Eduard Legat. Predproš. četvrtka preminuo je u Sezani konsistorijalni savjetnik i bivši c. kr. kapelan u Lipici veleč. g. Eduard Legat. Pokojni Legat bijaše dobar svećenik i rodoljub, bio je

nećak blagopokojnog tršćansko-koparskog biskupa Bartola Legata. Viečni mu pokoj! Trst.

Dalmatinski skup u Trstu priredio je prošloga četvrtka koncerat svojim članovima i pozvanim gostima. Kićeno i otmeno slušateljstvo napolnio je prostranu dvoranu. Birani program dostojan je bio takog slušateljstva. Smetana, Čajk-ovskovy, Hatze, Lisinski i Mandić, predstavljeno od opernog zagrebackog pjevača Cammarote i od vojničkog orkestra pod ravnanjem g. Teply-a, svakomu je obećavalo neobični glazbeni užitek. I što je najviše, privuklo tolike i take ličnosti, ne samo hrvatske i slovenske, već i prve glazbene kritičare talijanske i njemačke, bio je „Petar Svačić“ dra. Trnoplesara (pseudonim) a glazba g. Mandića. Da je Cammarota i vojnički orkestar odgovorio očekivanju, to nas nije ništa iznenadilo, da su glazbotvori Smetana i drugih gori-spomenuh s oduševljenjem poprćeni, to nije ništa vanredna. Ali da momće-golobradće, da se mladić od 19 godina postavi uz bok takih velikana i da svojom radjom zadrvi i oduševi sve i one, koji s nepouzdanjem dođjose na koncerat, tomu se doista nismo nadali.

Čitateljima „Naše Sloge“ poznat je libretto „Petar Svačić“ i da je na tom librettu J. Mandić napisao glazbeno operu. Iz te opere u četvrtak se je odigrao preludij, prolog, Svačićeva nastupna i oprostna pjesma, introdukcija krunitbe i mrtvačka pjesma. Preludij je na temelj narodnog napjeva „Popuhnul je tih vjetar“. Prolog je izraz ciele opere. Kako je u riecima prologa glavna sastavina cielog libretta, tako je glazbena strana tu najznačajnija. Opisivanjem pojedinog izraza glazbotvorac nas pripravlja na znamenitije časove u operi, osobito na zaključnu propast.

Talijanski „Trieste“ i njem. „Triester Zeitung“ donieli su obširnu kritiku o operi g. Mandića. Tu oni vide genijalno glazbotvorca i izvstnog kontrapuntistu; nalaze duha Wagnerova i Mayerberova, a sve da je prokato narodnim hrvatskim motivima, koji da su pođpuno uspjeli. U preludiju je Mandić kontrapunktista i vjest obreditelj narodnog motiva do veličanstva uspije sintonije; u prologu je snažni dramatik, koji velikom spretnošću upotrebljava „Wagnerovu školu“ — baram se tako zove — da snagom pune instrumentacije izrazi značajne riec i „introdukcijski krunitbe“ veličanstven je, pun armonije; u mrtvačkoj i oprostnoj pjesmi Svačića kao da se njegovo mlado srce razpala od žalosti nad propašću slavnog hrvatskog kraljevstva. Nu koliko gosp. Mandić pušta maha mašti i osjećaju, ipak se strogo drži glazbenih pravila, a to je moguće i nje-gova jedina mana. S vremenom će naš genijalni glazbotvorac, kad se zasiti i Wagnera i Mayerbera, slobodnim poletom svojom zanosa Hrvatskoj dati više glazbotvornu u narodnom duhu, ko što je u većem dielu i „Petar Svačić“. Zalimo, što nismo mogli čuti prizor prvi drugoga čina. A nadamo se, da ćemo što prije čuti i druge značajne komade iz opere, kao „bojnu pjesmu“, bez koje nebi nijedan slični koncerat mogao bit.

„Dalmatinski skup“ sretan je bio u zamisli ovog koncerata, to mu je dalo ugleda i kod onih, koji bi najsrdačniji bili kad bi se bio nasamario. Takve koncerate — bez primati ulaznice, niti darova — sa tako bogatim programom daju samo društva, koja znadu svoju društvenu misiju. Doista, to društvo, kao da je spavalo, nije davalo znaka života. Svaka s vremenom, osobito u Trstu nije naglii. Toga se valjda držao i „Dalmatinski skup“, pak evo nenadno pokazao, da žive bujnim životom. U četvrtak poslie koncerata bio je oduševljeni ples sve do ranog jutra. Četvorku je plesalo preko 100 pari. I tako će častno svršiti prvi koncerat „Dalmatinskog skupa“.

Glab obćina Pe globniem zapušti: godina. jer nije u velikom

U O 1902. pa god ukup brara 1902. skofo je 13. febrar 1907. osol

Za Zemaljski občinski dati nalog vedu pot vođe u K kazalo, d pitka.

Razn Pasti pargosko, ovu korizn je prvu k list, koj zalibože u današnj

Za d je s tim tršćanskih od dne 2 mu naglas naperen p biskupija torom“. U se i mi n skupa Na obićajni p

Polu zurise se dr. Koerbr izpravci z manjeg d u javnosti strani Nie upliv za v stanje, t mišti i dotle neim zmedju G ni o redov vieća. Vla da se izvi stranaka i stanovište, zakona, ili spretnijim

Obzir sjednika je se oni, neć tanje, odje Dalmaciji, brće, t j. cedonji, k i za koje iz zauzimate s glasilo — slavenstva o zanimajuć naše monar moždá prakš slove: samo a mi ne p 2. Balkan prije Glavne stranke u B važnih priv Medju provin

Voloski kotar:

Glabionima starica. U Hrušici — občina Podgrad — preminula je nedavno glabionima starica u dobi od 83 godine zapuštiv sestrin glabionima staricu od 97 godina. I ovoj starici odbrojeni su dani, jer nije zdrava. U tom su obje živile u velikom siromaštvu.

U Opatiji bijaše od dne 1. septembra 1902. pa uključivo do 18. februara 1903. god. ukupno 7548 osoba. Od dne 12. februara 1903. pa uključivo 18. februara poskocio je broj gostova za 543 osobe. Dne 18. februara 1903. bijaše u Opatiji prisutnih 1507. osoba.

Lošinjski kotar:

Za nabavu vode u gradu Krku. Zemaljski odbor u Poreču odgovorio je občinskoj upravi u Krku, da je pripravan dati nalog tehničkim činovnikom, da provedu potrebitu osnovu za nabavu pitke vode u Krku — bude li se kemički dokazalo, da je pronađena voda zdrava i pitka.

Razne primorske vesti.

Pastirski list biskupa tršćansko-koparskoga, presvj. g. dra. F. S. Nagla za ovu korizmu. Novi tršćanski biskup izdao je prvu korizmenu poslanicu ili pastirski list, koj nam bijaše dobrotom poslan ali zalibože prekasno a da bismo mogli već u današnjem broju o njemu progovoriti.

Za danas izlaze samo toliko, da je s tim listom vrlo zadovoljno glasilo tršćanskih čifala, koje piše u svojem broju od dne 24. o. mj. prilično obširno o njemu naglasujući, da je novi pastirski list napreren proti slavenskomu svećenstvu onih biskupija i u obće proti „slavskim agitatorom“. U budućem broju osvrnuti ćemo se i mi na tu prvu poslanicu presvj. biskupa Nagla. Toj poslanici priložen je i običajni postni red za ovu korizmu.

Politički pregled.

U Puli, dne 25. februara 1903.

Austro-Ugarska.

Poluslužbeni listovi bečke vlade poziru se izpraviti viest českih novina o tobožnjim dogovorih ministra-predsjednika dr. Koerbera sa mladočeskim prvaci. Ti izpravci znače, da se vlada plaši i najmanjeg dodira sa mladočeskom strankom u javnosti, jer njoj se groze na drugoj strani Nemci, koji vrše još uvijek najveći upliv na vladu. Dok bude trajalo takvo stanje, t. j. dok bude vlada odvisna od milosti i nemilosti njemačkih stranaka, dotle neima govora o kakvom sporazumku između Čeha i Niemaca, neima govora ni o redovitom poslovanju carevinskoga vieća. Vladi se je dakle odlučiti na to, da se izvime izpod skrbljivstva njemačkih stranaka i da se postavi na jedino moguće stanoviste, na stanoviste državnih temeljnih zakona, ili da prepusti svoj posao drugim spretnijim i neodvisnijim rukam.

Obzirom na prigovor ministra-predsjednika jugoslavenskim zastupnikom, da se oni neimaju pačati u macedonsko pitanje, odgovora glasilo narodne stranke u Dalmaciji, da imadu Jugoslaveni svoje braće, t. j. Hrvata, Srba, i Bugara u Macedoniji, koji pogibaju pod turskim kopitom i za koje ima svaki Slaven dužnost i pravo zauzimati se. Bratske muke — kaže rečeno glasilo — su naše muke i radi toga nalaze slavenska dužnost našim zastupnikom, da se zanimaju (kakodjer za političko djelovanje naše monarhije na Balkanu). Zar imadu tožda pravo uplitali se u balkanske poslove samo Nemci, Madjari i Talijani — a mi ne? Balkan je slavenski i slavenski Balkan pripada Slavenom.

Glavno glasilo njemačke liberalne stranke u Beču piše, da će nastati do malga važnih promjena u sadašnjem ministarstvu. Među prvim i drugim čitanjem zakonskih

osnova, tičući se austro-ugarske nagodbe, dogoditi će se te promjene. Česki ministar dr. Rezek, koji je već često izjavio svoju nakani, da kani odstupiti, dobro bi za nasljednika prvaka mladočeskoga kluba dra. Kramafa. Istodobno s tim imenovanjem sledilo bi i drugo, naime jednoga člana njemačkih stranaka za ministra i pouzdanika tih stranaka. Za to mjesto da je već označen jedan od vođa njemačke liberalne stranke, po svojoj prilici u osobi zastupnika dra. Derschatte. Među njemačkim strankama da bi izazvalo po svojoj prilici imenovanje dra. Kramafa zadovoljstvo, jer da se je on u zadnje doba u borbi izicao kao odlučan protivnik Niemaca. Rečeni list nepita — dakako — kako bi na česke stranke djelovalo imenovanje odlučnoga protivnika českoga naroda dr. Derschatte. Niemci u obće već i nepitaju za tuđa mnjenja ni za tuđe želje, te misle, da se moraju svi ostali narodi Austrije slipeo pokoriti njihovim neograničenim zahtjevom.

Dne 23. o. mj. započele su u vojnom ministarstvu konferencije o preinaki sadašnjeg vojničkog postupnika. Tim konferencijam prisustvovalaše odaslanci obaju ministarstva za zemaljsku obranu, te ministarstva rata i pravosuđa. Čini bude sastavljena odnosna zakonska osnova, biti će predana na razpravu obim parlamentom.

Zagrebački listovi izliču sa zadovoljstvom, da se tamošnje opozicionnalno stranke sve to više ujedinjuju. Od posljednjeg sastanka opozicionnalnih stranaka pristupila je i čista stranka prava k opozicionnalnoj fuziji. Izvršujući odbor sa dr. Breščenskim na čelu imade izraditi pravila za organizaciju i posvemašnje ujedinjenje svijih oporbenih stranaka te rješiti teško pitanje o jednom zajedničkom glasilu. Međutim ostati će sadašnja tri glavna oporbena glasila — glasilo oporbe. Tim važnim korakom postignut je toll željeni cilj, t. j. jedinstvo oporbe. Glavne su dakle poteškoće odstranjene i mi gojimo iskrenu želju, da će izvršujući odbor sretno rješiti sva još preporna pitanja.

Srbija.

Govoreći o dogodjajih na Balkanu, pišu biogradske listovi, da bi se na proljeće ipak moglo štogod izleći na Balkanu. Radi toga kani srbska vlada pripraviti se za svaki slučaj, osobito pogledom na to, što se za rat pripravljaju Turska i Bugarska. Ovim dvima državam, da je mnogo laglje pripraviti se za rat, jer su uvijek mislile na vojsku, dočim je Srbija zanemivala svaku pripremu. Iz Biograda pišu jednomu bečkomu listu, da se nebi imala Srbija zadovoljiti sa ovakvom vojskom niti u najmirnijem doba — ako želi igrati kakvu ulogu na Balkanu. Prijšašnje vlade da su učinile milijune i milijune zajma za vojsku, a ti milijuni potrošeni su u druge svrhe, jer je bilo zakrpati svakojake pukotine u državnoj upravi. Pri tom je vojska sve to više propadala, a najgore bijaše za ministarstva Vučićeva, kad se nije plaćalo ni častnike ni vojnike, dočim je bilo političko strančarstvo zarazilo čitavu vojsku. Sada treba preuстроjiti i preurediti sve vrste vojske, a za to se hoće mnogo novca. Ono 60 milijuna zajma skupljena nedavno u Parizu, poći će sada za vojsku a onda će nastati novo kuburenje za druge potrebe. To je zaista žalostna slika državne uprave u mladoj kraljevini!

Bugarska.

Posebne vesti iz Sofije razjašnjaju postupanje narodnog zastupstva u pitanju raspusta macedonskih odbora. Vlada je dobila većinu zastupstva za raspust, premda je narod bio proti raspustu i akoprem prati pučansvo kneževine bratskim saučelom svako djelovanje tih odbora. Kao razlog, što je jedan dio oporbih narodnog zastupstva pristao na raspust rečenih odbora, navada se taj, što je oporba bila sjegurna, da su kolovodje pojedinih odbora bili već na sjegurnom, kad je zastupstvo

prihvatilo raspust. Vladinu strogost protiodborom da se ima tumačiti u tom smislu, da se ona prikaže pod diplomacijom posve nepristrana i da se odzume njezinim protivnikom svaku izliku novih prigovora i napadaja. Međutim da se podržaje u bugarskom narodu živahna agitacija u prilog braće u Macedoniji.

Rasija.

Iz Petrograda javljaju jednom talijanskom listu o sliedećem događaju na posljednjem dvorskom plesu. Veliki knez Vladimir, carev stric, upitao je ministra izvanjskih posala grofa Lamsdorfa o položaju u Macedoniji. Ministar je odgovorio, da viesti, koje stizu od tamo, pobudjuju zabrinutost i da trpe silno macedonski bjegunci. Ovomu razgovoru prisustvovali su poslanici Njemačke, Englezke, Turske i Italije. Na jednom približi se toj skupini car Nikola, koji ih upita o čemu se razgovaraju, te pošto ga je grof Lamsdorf izvijestio, reče car, da se nada, da će se Sultan požuriti te učiniti za umirenje svojih podanika ono, što želi Rusija i njezini prijatelji. Na to je htio turski poslanik nešto primjetiti, ali nije imao više kada, jer se je car odmah odalečio.

Razne vesti.

Ivan vitez Trnski. U podlistku današnjega broja naći će naši čitatelji nekoliko krasnih crtica od dičnoga našega Emína o jednom od najzaslužnijih Hrvata za našu tužnu Istru, a slavnom našem pjesniku i odličnom rodoljubi g. Ivanu vitez Trnskomu, koji se je postavio kao 83godišnji starac na čelo zagrebačkih rodoljuba, koji odlučise prirediti dne 14. marča o. g. zabavu u Zagrebu na korist naše plemenite družbe sv. Cirila i Metoda. Dočim upozorujemo ovim naše čitatelje na spomenute crtice, kličemo dičnomu starinu iz zahvalna srea. Živio Te Bog još dugo, slavni pjesniče i naš dobrotvorče.

Novi uprava podružnice sv. Cirila i Metoda u Splitu. Nedavno birali su članovi podružnice „Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru“ u Splitu novu upravu, koja sastoji: predsjednik g. prof. Josip Barać, tajnik g. Ivo Del'Orco, blagajnik g. Jakov Pavić, a zamjenjici: g. Božo Matulović i g. V. Stefanini. Na skupštini, u kojoj bijaše birana ova uprava, izrečena bijaše toplja zahvala bivšoj upravi koja je onomadne poslala našoj družbi u Istru K 2000.

Skupština društva izvozne trgovine u Splitu. Iz Splita javiše 16. t. m. hrvatskim listovom, da je skupština za konstituiranje novoga društva izvozne trgovine za Dalmaciju izpala sjajno. Mnogo članova i prijatelja nadlože je u Split sa svih strana Dalmacije. Poznatoga česka velikaša i prijatelja Dalmacije g. grofa Haracha, koji je obolio, zastupao je podpredsjednik g. dr. Škarica. Skupštini je prisustvovala i c. kr. namjestnik barun Handel. Predsjednikom novoga društva izabran bijaše splitski načelnik g. Milčić, a podpredsjednik velezašlužni urednik „Pučkog lista“ g. Juraj Kapić. Ostali članovi uprave jesu najuglednije osobe iz raznih strana Dalmacije.

Dalmacija očekuje svoj spas od novoga društva, pošto njoj je nesretna vinska klauzula prerezala životne žile.

Jubilej pape Lava XIII. Kako javismo dne 20. o. mj. svršilo je 25 godina otkada ravna crkvom Isusovom kao njegov namjestnik veliki papa Lav XIII. Dne 20. februara 1878. bio je naime tadašnji kardinal Joahim Pecci izabran od kardinalskoga zbora papom, koji se je nadenuo ime Lava XIII. Taj svečani događaj pozdraviše radošću katolici svega svijeta čestitajući srdačno rhovnomu crkvenomu poglavaru izrazujući mu iskrena žubstva sinovstva odanosti i zahvalnosti. Ako se je toj proslavi pridružio sav katolički svijet, to su imali patnje, t. j. niti slojevi pučanstva osobita dužnost, da se sjele svoga zagovaratelja i zaštitnika. On je

bo sirotan, potištenim zanemarenim i počinjenim slojevom narodah svega svijeta pružio moralnu podporu u svojih uzvišenih eneklikah. Svojom unotošću, poznavanjem svijeta i njegovih nevolja vidio je za rana silne nepravde, koje se nanašaju siromahom, radnikom seljakom, itd. On je vazda nastojao, da se tomu luz doskoči, da se pomogne i podigne trpeće čovječanstvo. Lav XIII. posvetio je veći dio svog dragocienog čvota siromahom, za koje se zauzimlje perom i riečju kao dobri i brizljivi otac. Radi toga je dužnost sviju nas, koji trebamo iz vana zaštite i podpore, da se i kao katolici i kao Hrvati radujemo riedkoj svečanosti, koju je sv. otac dne 20. o. mj. proslavio i koja će dne 4. marča, na dan godišnjice krunitbe, svoj vrhunac u sjaju postići.

Povodom te proslave nadošlo je u Rim na hiljade i hiljade hodočasnika iz raznih strana svijeta, da se velikomu papi poklone. Na dan proslave podastriese sv. otcu bogate darove, što pokloniše koli rimski katolici toli hodočasnici cielog svijeta.

U nedjelju bila je svečana gosiba za 1000 siromaha na čast sv. otcu kao zaštitniku i branitelju siromaha. Tri dana uzastopce t. j. petak, subotu i nedjelju služene su sv. mise zahvalnice. Ovih i sliedećih dana primao je papa poklonstva i darove. U nedjelju, prisustvovala je pučkomo pjevu u crkvi predstavnici svih katoličkih društava u Rimu itd. Među nim osobito izličemo plemenitu misao odbora, koji izliče, da bi se posvuda slavio jubilej ne samo molitvom nego i vanrednom milostinjom sirotinji svojega kraja. Dao Bog, saslušali mogućnici taj savjet i među našim narodom.

Izpravak. Umoljeni, izpravljajmo našu viest u zadnjem broju pod naslovom „Moramo za bilježiti“ u toliko, da je slagar lista „Hrvatski Narod“ zaboravio izpraviti odnosnu viest, t. j. izvaditi iz sloga riječi „u Krasnoj“, koje su mu bile zabilježene. Krivnja ne leži dakle na uredničju!

Dopisnica uprave.

U ime predplate pripolaše do 26. veljače t. g., i to:

Za čitlu godinu 1903.

Baf Fran, Tinjan. Čitaonica Punat. Čitaonica Unije (Mali Loš.). Grbae Frane, Diraki. Gršković dr. Ivan, Rovinj. Hrbar Ivan, gradonačelnik, Ljubljana. Jurković Gjuro, Pašulin. Majer Mariana, Pala. Tomičić Ljudevit, Trst. Vilhar Šeštomir, Prezid.

Za pol godine do 30. junija 1903.:

Čitaonica Osiek Dolnji. Čitaonica Sv. Barbara (Kostrena). Gršković dr. Ante, kanonik. Krk. Grant Frane, Novaki. Prof. Mičetić Ivan, Varaždin. Skopinčić Jeronim, Mali Lošinj.

Predstajeći izkaz o primitku predplate, neka služi kao potvrda primitka. Slučajne netočnosti ili nespornazumljenja neka se objave upravi u roku osam dana.

Predplatnici, koji su poslali predplatu u tekućoj godini, a nisu ovdje navedeni, podmirili su time godinu 1902. Tko želi imati potvrdu, neka se javi dopisnicom.

Uprava „Naše Sloge“.

Poziv

na

I. red. glavnu skupštinu

„Malološinjskog društva za štednju i zaimove“ koja će se držati dne 15. ožujka t. g. u 3 sata po podne u zgradi čitaonica.

Dnevni red:

1. Izvjeste upravnog odbora.
2. Potvrda računa do konca g. 1902.
3. Slučajni predlozi i savjeti.

Kroz zadnjih osam dana prije skupštine biti će izloženi računi u društvenoj sobi na pregledanje članova.

Mali Lošinj, dne 24. veljače 1903.

Odbor.

Poziv na VI. glavnu redovitu, godišnju skupštinu

posujilnice u Voloskom, registrane zadruge na ograničeno jamčenje, koja će se obdržavati dne 7. marča t. g. u 3 sata pp. u pisarni dr. K. Janžića u Voloskom sa sljedećim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika prošlogodišnje glavne skupštine.
 2. Izvješće ravnateljstva.
 3. Izvješće nadzornog odbora.
 4. Izbor ravnateljstva, nadzornog odbora i društvenog suda.
 5. Zaključak glede uporabe čistoga dobitka.
 6. Zaključak o gradnji društvene zgrade u Voloskom.
 7. Slučajni predlozi i savjeti.
- Godišnji obračun izložen je za drugarom na uvid u društvenoj pisarni u Voloskom.

Volosko, 19. februara 1903.
Ravnateljstvo.

HRVATI,
svi papir za pušenje kupujte
Družbe sv. Cir. i Met.
za Istru.

Tvornica pokućstva
dvorskog dobavljača
IGNACIJ KRON
TRST - BEČ.

Tvornica u Beču u vlastitim zgradama.
Kuća utemeljena god. 1849.
Na zahtjev šalje badava:
Ilustrovane popise, originalne nacрте osnova, pregled sobnih namještaja.
Najveća solidnost, elegantnost i jeftina cijena.

**Prva
belovarska mljekarska udruga**
preporuča gg. trgovcem, gostioničarom i privatnikom

Izvrstan maslac za čaj
Izvrstan Imperial
Izvrstan garnirani liptavski
Izvrstan Pivski
Izvrstan Tilziški
Izvrstan Belovarski
Izvrstno maslove sirčiće.

Sir.

Cijenike šaljemo badava i franko.
Naručbe, koje se kretom pošte obavljaju, molimo slati na:

Prvu
belovarsku mljekarsku udrugu.
Belovar (Hrvatska.)
U svih gradovih tražimo zastupnike.

Prvo slovensko skladište pokućstva
ANTONA ČERNIGOJ
TRST
Via di Piazza vecchia 1, u kući Marenzi,
podružnica stolarske zadruge u Gorici.
Skladišta u Solkanu - Trstu.
Tvornica sa strejvnim obratom.

Svaka je konkurencija nemoguća,
jer je pokućstvo iz prve ruke.

Najbolje tambure izrađuje i prodaje
J. Stjepušin u Sisku.
Kašpetan ul. br. 11

Blatnice po for. 1.50, 2., 2.50, 3., 4., 4.50, 5., 5.50, 6., 6.50, 7., 7.50, 8., 8.50, 9., 9.50, 10., 10.50, 11., 11.50, 12., 12.50, 13., 13.50, 14., 14.50, 15., 15.50, 16., 16.50, 17., 17.50, 18., 18.50, 19., 19.50, 20., 20.50, 21., 21.50, 22., 22.50, 23., 23.50, 24., 24.50, 25., 25.50, 26., 26.50, 27., 27.50, 28., 28.50, 29., 29.50, 30., 30.50, 31., 31.50, 32., 32.50, 33., 33.50, 34., 34.50, 35., 35.50, 36., 36.50, 37., 37.50, 38., 38.50, 39., 39.50, 40., 40.50, 41., 41.50, 42., 42.50, 43., 43.50, 44., 44.50, 45., 45.50, 46., 46.50, 47., 47.50, 48., 48.50, 49., 49.50, 50., 50.50, 51., 51.50, 52., 52.50, 53., 53.50, 54., 54.50, 55., 55.50, 56., 56.50, 57., 57.50, 58., 58.50, 59., 59.50, 60., 60.50, 61., 61.50, 62., 62.50, 63., 63.50, 64., 64.50, 65., 65.50, 66., 66.50, 67., 67.50, 68., 68.50, 69., 69.50, 70., 70.50, 71., 71.50, 72., 72.50, 73., 73.50, 74., 74.50, 75., 75.50, 76., 76.50, 77., 77.50, 78., 78.50, 79., 79.50, 80., 80.50, 81., 81.50, 82., 82.50, 83., 83.50, 84., 84.50, 85., 85.50, 86., 86.50, 87., 87.50, 88., 88.50, 89., 89.50, 90., 90.50, 91., 91.50, 92., 92.50, 93., 93.50, 94., 94.50, 95., 95.50, 96., 96.50, 97., 97.50, 98., 98.50, 99., 99.50, 100., 100.50, 101., 101.50, 102., 102.50, 103., 103.50, 104., 104.50, 105., 105.50, 106., 106.50, 107., 107.50, 108., 108.50, 109., 109.50, 110., 110.50, 111., 111.50, 112., 112.50, 113., 113.50, 114., 114.50, 115., 115.50, 116., 116.50, 117., 117.50, 118., 118.50, 119., 119.50, 120., 120.50, 121., 121.50, 122., 122.50, 123., 123.50, 124., 124.50, 125., 125.50, 126., 126.50, 127., 127.50, 128., 128.50, 129., 129.50, 130., 130.50, 131., 131.50, 132., 132.50, 133., 133.50, 134., 134.50, 135., 135.50, 136., 136.50, 137., 137.50, 138., 138.50, 139., 139.50, 140., 140.50, 141., 141.50, 142., 142.50, 143., 143.50, 144., 144.50, 145., 145.50, 146., 146.50, 147., 147.50, 148., 148.50, 149., 149.50, 150., 150.50, 151., 151.50, 152., 152.50, 153., 153.50, 154., 154.50, 155., 155.50, 156., 156.50, 157., 157.50, 158., 158.50, 159., 159.50, 160., 160.50, 161., 161.50, 162., 162.50, 163., 163.50, 164., 164.50, 165., 165.50, 166., 166.50, 167., 167.50, 168., 168.50, 169., 169.50, 170., 170.50, 171., 171.50, 172., 172.50, 173., 173.50, 174., 174.50, 175., 175.50, 176., 176.50, 177., 177.50, 178., 178.50, 179., 179.50, 180., 180.50, 181., 181.50, 182., 182.50, 183., 183.50, 184., 184.50, 185., 185.50, 186., 186.50, 187., 187.50, 188., 188.50, 189., 189.50, 190., 190.50, 191., 191.50, 192., 192.50, 193., 193.50, 194., 194.50, 195., 195.50, 196., 196.50, 197., 197.50, 198., 198.50, 199., 199.50, 200., 200.50, 201., 201.50, 202., 202.50, 203., 203.50, 204., 204.50, 205., 205.50, 206., 206.50, 207., 207.50, 208., 208.50, 209., 209.50, 210., 210.50, 211., 211.50, 212., 212.50, 213., 213.50, 214., 214.50, 215., 215.50, 216., 216.50, 217., 217.50, 218., 218.50, 219., 219.50, 220., 220.50, 221., 221.50, 222., 222.50, 223., 223.50, 224., 224.50, 225., 225.50, 226., 226.50, 227., 227.50, 228., 228.50, 229., 229.50, 230., 230.50, 231., 231.50, 232., 232.50, 233., 233.50, 234., 234.50, 235., 235.50, 236., 236.50, 237., 237.50, 238., 238.50, 239., 239.50, 240., 240.50, 241., 241.50, 242., 242.50, 243., 243.50, 244., 244.50, 245., 245.50, 246., 246.50, 247., 247.50, 248., 248.50, 249., 249.50, 250., 250.50, 251., 251.50, 252., 252.50, 253., 253.50, 254., 254.50, 255., 255.50, 256., 256.50, 257., 257.50, 258., 258.50, 259., 259.50, 260., 260.50, 261., 261.50, 262., 262.50, 263., 263.50, 264., 264.50, 265., 265.50, 266., 266.50, 267., 267.50, 268., 268.50, 269., 269.50, 270., 270.50, 271., 271.50, 272., 272.50, 273., 273.50, 274., 274.50, 275., 275.50, 276., 276.50, 277., 277.50, 278., 278.50, 279., 279.50, 280., 280.50, 281., 281.50, 282., 282.50, 283., 283.50, 284., 284.50, 285., 285.50, 286., 286.50, 287., 287.50, 288., 288.50, 289., 289.50, 290., 290.50, 291., 291.50, 292., 292.50, 293., 293.50, 294., 294.50, 295., 295.50, 296., 296.50, 297., 297.50, 298., 298.50, 299., 299.50, 300., 300.50, 301., 301.50, 302., 302.50, 303., 303.50, 304., 304.50, 305., 305.50, 306., 306.50, 307., 307.50, 308., 308.50, 309., 309.50, 310., 310.50, 311., 311.50, 312., 312.50, 313., 313.50, 314., 314.50, 315., 315.50, 316., 316.50, 317., 317.50, 318., 318.50, 319., 319.50, 320., 320.50, 321., 321.50, 322., 322.50, 323., 323.50, 324., 324.50, 325., 325.50, 326., 326.50, 327., 327.50, 328., 328.50, 329., 329.50, 330., 330.50, 331., 331.50, 332., 332.50, 333., 333.50, 334., 334.50, 335., 335.50, 336., 336.50, 337., 337.50, 338., 338.50, 339., 339.50, 340., 340.50, 341., 341.50, 342., 342.50, 343., 343.50, 344., 344.50, 345., 345.50, 346., 346.50, 347., 347.50, 348., 348.50, 349., 349.50, 350., 350.50, 351., 351.50, 352., 352.50, 353., 353.50, 354., 354.50, 355., 355.50, 356., 356.50, 357., 357.50, 358., 358.50, 359., 359.50, 360., 360.50, 361., 361.50, 362., 362.50, 363., 363.50, 364., 364.50, 365., 365.50, 366., 366.50, 367., 367.50, 368., 368.50, 369., 369.50, 370., 370.50, 371., 371.50, 372., 372.50, 373., 373.50, 374., 374.50, 375., 375.50, 376., 376.50, 377., 377.50, 378., 378.50, 379., 379.50, 380., 380.50, 381., 381.50, 382., 382.50, 383., 383.50, 384., 384.50, 385., 385.50, 386., 386.50, 387., 387.50, 388., 388.50, 389., 389.50, 390., 390.50, 391., 391.50, 392., 392.50, 393., 393.50, 394., 394.50, 395., 395.50, 396., 396.50, 397., 397.50, 398., 398.50, 399., 399.50, 400., 400.50, 401., 401.50, 402., 402.50, 403., 403.50, 404., 404.50, 405., 405.50, 406., 406.50, 407., 407.50, 408., 408.50, 409., 409.50, 410., 410.50, 411., 411.50, 412., 412.50, 413., 413.50, 414., 414.50, 415., 415.50, 416., 416.50, 417., 417.50, 418., 418.50, 419., 419.50, 420., 420.50, 421., 421.50, 422., 422.50, 423., 423.50, 424., 424.50, 425., 425.50, 426., 426.50, 427., 427.50, 428., 428.50, 429., 429.50, 430., 430.50, 431., 431.50, 432., 432.50, 433., 433.50, 434., 434.50, 435., 435.50, 436., 436.50, 437., 437.50, 438., 438.50, 439., 439.50, 440., 440.50, 441., 441.50, 442., 442.50, 443., 443.50, 444., 444.50, 445., 445.50, 446., 446.50, 447., 447.50, 448., 448.50, 449., 449.50, 450., 450.50, 451., 451.50, 452., 452.50, 453., 453.50, 454., 454.50, 455., 455.50, 456., 456.50, 457., 457.50, 458., 458.50, 459., 459.50, 460., 460.50, 461., 461.50, 462., 462.50, 463., 463.50, 464., 464.50, 465., 465.50, 466., 466.50, 467., 467.50, 468., 468.50, 469., 469.50, 470., 470.50, 471., 471.50, 472., 472.50, 473., 473.50, 474., 474.50, 475., 475.50, 476., 476.50, 477., 477.50, 478., 478.50, 479., 479.50, 480., 480.50, 481., 481.50, 482., 482.50, 483., 483.50, 484., 484.50, 485., 485.50, 486., 486.50, 487., 487.50, 488., 488.50, 489., 489.50, 490., 490.50, 491., 491.50, 492., 492.50, 493., 493.50, 494., 494.50, 495., 495.50, 496., 496.50, 497., 497.50, 498., 498.50, 499., 499.50, 500., 500.50, 501., 501.50, 502., 502.50, 503., 503.50, 504., 504.50, 505., 505.50, 506., 506.50, 507., 507.50, 508., 508.50, 509., 509.50, 510., 510.50, 511., 511.50, 512., 512.50, 513., 513.50, 514., 514.50, 515., 515.50, 516., 516.50, 517., 517.50, 518., 518.50, 519., 519.50, 520., 520.50, 521., 521.50, 522., 522.50, 523., 523.50, 524., 524.50, 525., 525.50, 526., 526.50, 527., 527.50, 528., 528.50, 529., 529.50, 530., 530.50, 531., 531.50, 532., 532.50, 533., 533.50, 534., 534.50, 535., 535.50, 536., 536.50, 537., 537.50, 538., 538.50, 539., 539.50, 540., 540.50, 541., 541.50, 542., 542.50, 543., 543.50, 544., 544.50, 545., 545.50, 546., 546.50, 547., 547.50, 548., 548.50, 549., 549.50, 550., 550.50, 551., 551.50, 552., 552.50, 553., 553.50, 554., 554.50, 555., 555.50, 556., 556.50, 557., 557.50, 558., 558.50, 559., 559.50, 560., 560.50, 561., 561.50, 562., 562.50, 563., 563.50, 564., 564.50, 565., 565.50, 566., 566.50, 567., 567.50, 568., 568.50, 569., 569.50, 570., 570.50, 571., 571.50, 572., 572.50, 573., 573.50, 574., 574.50, 575., 575.50, 576., 576.50, 577., 577.50, 578., 578.50, 579., 579.50, 580., 580.50, 581., 581.50, 582., 582.50, 583., 583.50, 584., 584.50, 585., 585.50, 586., 586.50, 587., 587.50, 588., 588.50, 589., 589.50, 590., 590.50, 591., 591.50, 592., 592.50, 593., 593.50, 594., 594.50, 595., 595.50, 596., 596.50, 597., 597.50, 598., 598.50, 599., 599.50, 600., 600.50, 601., 601.50, 602., 602.50, 603., 603.50, 604., 604.50, 605., 605.50, 606., 606.50, 607., 607.50, 608., 608.50, 609., 609.50, 610., 610.50, 611., 611.50, 612., 612.50, 613., 613.50, 614., 614.50, 615., 615.50, 616., 616.50, 617., 617.50, 618., 618.50, 619., 619.50, 620., 620.50, 621., 621.50, 622., 622.50, 623., 623.50, 624., 624.50, 625., 625.50, 626., 626.50, 627., 627.50, 628., 628.50, 629., 629.50, 630., 630.50, 631., 631.50, 632., 632.50, 633., 633.50, 634., 634.50, 635., 635.50, 636., 636.50, 637., 637.50, 638., 638.50, 639., 639.50, 640., 640.50, 641., 641.50, 642., 642.50, 643., 643.50, 644., 644.50, 645., 645.50, 646., 646.50, 647., 647.50, 648., 648.50, 649., 649.50, 650., 650.50, 651., 651.50, 652., 652.50, 653., 653.50, 654., 654.50, 655., 655.50, 656., 656.50, 657., 657.50, 658., 658.50, 659., 659.50, 660., 660.50, 661., 661.50, 662., 662.50, 663., 663.50, 664., 664.50, 665., 665.50, 666., 666.50, 667., 667.50, 668., 668.50, 669., 669.50, 670., 670.50, 671., 671.50, 672., 672.50, 673., 673.50, 674., 674.50, 675., 675.50, 676., 676.50, 677., 677.50, 678., 678.50, 679., 679.50, 680., 680.50, 681., 681.50, 682., 682.50, 683., 683.50, 684., 684.50, 685., 685.50, 686., 686.50, 687., 687.50, 688., 688.50, 689., 689.50, 690., 690.50, 691., 691.50, 692., 692.50, 693., 693.50, 694., 694.50, 695., 695.50, 696., 696.50, 697., 697.50, 698., 698.50, 699., 699.50, 700., 700.50, 701., 701.50, 702., 702.50, 703., 703.50, 704., 704.50, 705., 705.50, 706., 706.50, 707., 707.50, 708., 708.50, 709., 709.50, 710., 710.50, 711., 711.50, 712., 712.50, 713., 713.50, 714., 714.50, 715., 715.50, 716., 716.50, 717., 717.50, 718., 718.50, 719., 719.50, 720., 720.50, 721., 721.50, 722., 722.50, 723., 723.50, 724., 724.50, 725., 725.50, 726., 726.50, 727., 727.50, 728., 728.50, 729., 729.50, 730., 730.50, 731., 731.50, 732., 732.50, 733., 733.50, 734., 734.50, 735., 735.50, 736., 736.50, 737., 737.50, 738., 738.50, 739., 739.50, 740., 740.50, 741., 741.50, 742., 742.50, 743., 743.50, 744., 744.50, 745., 745.50, 746., 746.50, 747., 747.50, 748., 748.50, 749., 749.50, 750., 750.50, 751., 751.50, 752., 752.50, 753., 753.50, 754., 754.50, 755., 755.50, 756., 756.50, 757., 757.50, 758., 758.50, 759., 759.50, 760., 760.50, 761., 761.50, 762., 762.50, 763., 763.50, 764., 764.50, 765., 765.50, 766., 766.50, 767., 767.50, 768., 768.50, 769., 769.50, 770., 770.50, 771., 771.50, 772., 772.50, 773., 773.50, 774., 774.50, 775., 775.50, 776., 776.50, 777., 777.50, 778., 778.50, 779., 779.50, 780., 780.50, 781., 781.50, 782., 782.50, 783., 783.50, 784., 784.50, 785., 785.50, 786., 786.50, 787., 787.50, 788., 788.50, 789., 789.50, 790., 790.50, 791., 791.50, 792., 792.50, 793., 793.50, 794., 794.50, 795., 795.50, 796., 796.50, 797., 797.50, 798., 798.50, 799., 799.50, 800., 800.50, 801., 801.50, 802., 802.50, 803., 803.50, 804., 804.50, 805., 805.50, 806., 806.50, 807., 807.50, 808., 808.50, 809., 809.50, 810., 810.50, 811., 811.50, 812., 812.50, 813., 813.50, 814., 814.50, 815., 815.50, 816., 816.50, 817., 817.50, 818., 818.50, 819., 819.50, 820., 820.50, 821., 821.50, 822., 822.50, 823., 823.50, 824., 824.50, 825., 825.50, 826., 826.50, 827., 827.50, 828., 828.50, 829., 829.50, 830., 830.50, 831., 831.50, 832., 832.50, 833., 833.50, 834., 834.50, 835., 835.50, 836., 836.50, 837., 837.50, 838., 838.50, 839., 839.50, 840., 840.50, 841., 841.50, 842., 842.50, 843., 843.50, 844., 844.50, 845., 845.50, 846., 846.50, 847., 847.50, 848., 848.50, 849., 849.50, 850., 850.50, 851., 851.50, 852., 852.50, 853., 853.50, 854., 854.50, 855., 855.50, 856., 856.50, 857., 857.50, 858., 858.50, 859., 859.50, 860., 860.50, 861., 861.50, 862., 862.50, 863., 863.50, 864., 864.50, 865., 865.50, 866., 866.50, 867., 867.50, 868., 868.50, 869., 869.50, 870., 870.50, 871., 871.50, 872., 872.50, 873., 873.50, 874., 87